

ся із локальних центрів інформаційного захисту, об'єднаних в єдину інформаційну систему, яка передбачає збір, формування, аналіз й узагальнення інформаційних потоків для прийняття обґрунтованих управлінських рішень з урахуванням особливостей функціонування й взаємодії стейкхолдерів.

Запропоновані нами етапи дозволяють впровадити й реалізувати організаційно-економічний механізм управління стейкхолдерами на будівельних підприємствах шляхом здійснення взаємозалежних управлінських дій на основі визначення центрів відповідальності й фінансово-економічного забезпечення.

1. Wallach Dan. Economy of Mechanism / Dan Wallach. [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://sip.cs.princeton.edu/pub/sosp97/node11.html>.

2. Зуб А.Т. Стратегический менеджмент. Теория и практика / А.Т. Зуб. [Электронный вариант]. Режим доступа: http://www.i-u.ru/biblio/archive/zub_strategical_menege-ment/6.aspx.

3. Кендюхов А.В. Концепция формирования стратегии социально-экономического развития Украины // Наукові праці Донецького нац. техн. ун-ту. Серія економічна. Вип.36-1. – Донецьк: ДонНТУ, 2009. – С. 93-97.

4. Коулз К., Мітчелл Д. Секрети розробки прибуткової моделі бізнесу. Управління компанією. № 7-8, липень-серпень 2006 / К. Коулз, Д. Мітчелл. [Електронний варіант]. Режим доступу: <http://www.kstil.com.ua/archive/?aid=51&jid=27>.

5. Момот Т.В. та ін. Вартісно-орієнтований організаційно-економічний механізм корпоративного управління холдинговими компаніями: стратегія отримання комбінаційних переваг / Т.В. Момот, М.В. Кадничанський, О.А. Лобанов, Н.В. Рудь. – Харків: Фактор, 2010. – 220 с.

6. Никитина Л.М. Классификация стейкхолдеров в процессе формирования социально ответственного поведения компании / Л.М. Никитина. [Електронний варіант]. Режим доступу: www.ncstu.ru.

7. Пономаренко В.С., Ястремская Е.Н., Лужковский В.М. Механизм управления предприятием: стратегический аспект / В.С. Пономаренко, Е.Н. Ястремская, В.М. Лужковский. – Харьков: ХГЭУ, 2002. – 252 с.

Отримано 11.07.2011

УДК 657.37

В.Ю.СВІТЛИЧНА, канд. екон. наук, С.М. МАЛИК
Харківська національна академія міського господарства

ГАРМОНІЗАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ З МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ: АКТУАЛЬНІСТЬ, ПОРЯДОК ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Досліджуються питання актуальності здійснення адаптації фінансової звітності підприємств України до МСФЗ. Аналізуються основні переваги застосування міжнародних стандартів фінансової звітності. Обґрунтовується необхідність та вивчаються особливості запровадження основних шляхів гармонізації вітчизняної фінансової звітності з міжнародними стандартами.

Исследуются вопросы актуальности осуществления адаптации финансовой отчетности предприятий Украины к МСФО. Анализируются основные преимущества применения международных стандартов финансовой отчетности. Обосновывается необходимость и изучаются особенности осуществления основных путей гармонизации отечественной финансовой отчетности с международными стандартами.

Questions of innovative activity of the enterprises of Ukraine are investigated. Various definitions of a category «innovation» are analyzed. Necessity of application of procedure of examination of innovative projects is proved. Features of audit of an estimation of potential of the innovative project are studied.

Ключові слова: фінансова звітність, адаптація, МСФЗ, МСБО, бухгалтерський облік, облікова політика.

Євроінтеграційні процеси в Україні, освоєння міжнародних ринків цінних паперів, продукції та товарів, співпраця з іноземними партнерами зумовлює актуальність максимального наближення національних стандартів складання фінансової звітності до міжнародних. Реформування національної системи бухгалтерського обліку, перегляд його методичних положень, а також методики формування облікової інформації є одним з пріоритетних завдань інтеграції України у світову спільноту.

Питанням необхідності гармонізації національної фінансової звітності з міжнародними стандартами присвячено велику кількість робіт таких вчених та фахівців у галузі обліку, як: Веріга Г., Голова С., Лютова Г., Мельникова О., Олійник О., Пархоменко В., Сопко В., Хегарті Д. [7, 9, 14-15, 19-20, 23, 25-27] та ін. Однак питання переходу до міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) потребують подальшого дослідження.

Метою даної роботи є дослідження основних напрямів адаптації національної фінансової звітності до вимог міжнародних стандартів.

Міжнародні стандарти включають стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності, які застосовуються в державах-членах Європейського Союзу відповідно до Регламенту Європейського парламенту і Ради ЄС від 19.07.2002р. №1606/2002 [16]. Як зазначається в [12], «МСФЗ – це цілісна, постійно вдосконалювана система обліку та фінансової звітності, що узагальнює принципи і правила фінансових звітів, яка виникла в результаті посилення процесів економічної інтеграції країн і спрямована на зближення методології обліку та звітності в різних країнах світу».

В сучасному динамічному економічному середовищі міжнародні стандарти грають роль фундаменту та підґрунтя національних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності більшості зарубіжних країн. Одночасно, необхідно підкреслити, міжнародні стандарти

носять рекомендаційний характер та не домінують над національними положеннями. Як зазначає у своїй роботі Н.С. Адамчук, «МСБО – це не тільки методи й підходи до обліку й звітності, але й деякою мірою відбиток ідеології й демократичності суспільства, здатності його інституцій адаптувати норми цивілізованих відносин» [4].

Узагальнюючи дослідження численних фахівців у галузі обліку перелічимо основні переваги МСФЗ (рис.1) [8, 10, 13, 19, 21, 27].

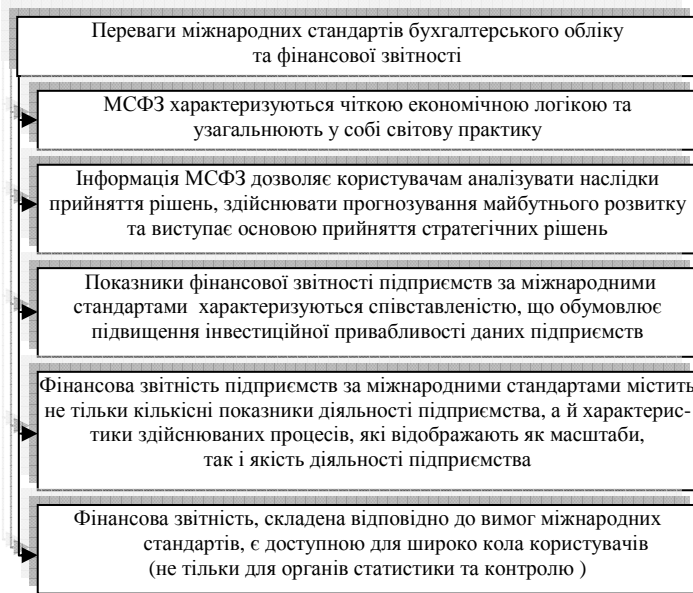

Рис.1 – Перелік основних переваг МСФЗ

Фінансова звітність вітчизняних підприємств, незважаючи на вже тривалий період здійснення вдосконалення вітчизняного бухгалтерського обліку (починаючи з 1990 р.), нажаль, все ще не відповідає вимогам міжнародних стандартів. Існує точка зору, що «...український бухгалтерський облік багато в чому сформувався під впливом командно-адміністративної системи господарювання» [19]. Як наслідок, вітчизняній фінансовій звітності притаманні такі недоліки:

– недостатньо об’єктивне представлення інформації (причиною можна вважати суб’єктивізм осіб, що складають фінансову звітність. Таким чином, фінансова звітність містить тільки ту інформацію, яка є вигідною для власників);

– уніфікований обов’язковий формат подання фінансової звітності (регламентується державою; практично мінімізує можливість здійснення агрегування показників фінансової звітності та їх згортання);

– зміст фінансової звітності за вимогами вітчизняного законодавства в більшості випадків не надає повного обсягу ґрунтовної інформації за ключовими фінансовими та нефінансовими показниками діяльності підприємств (обумовлює зниження якості аналізу фінансово-економічного стану підприємства, окрім того, перешкоджає здійсненню реального стратегічного планування його розвитку);

– монетарне (грошове) відображення активів підприємства (призводить до такого негативного наслідку, що інформація за межами грошового віддзеркалення залишається поза увагою фінансової звітності);

– непередбачливість, неузгодженість, суперечливість нормативного поля регламентації фінансової звітності в Україні (обумовлює складність розуміння та порядку застосування під час заповнення фінансової звітності);

– основний орієнтир вітчизняної фінансової звітності спрямовано на надання інформації для контролюючих, податкових та статистичних органів (тоді як, згідно з МСФЗ, звітність орієнтується на допомогу аналітику, а її користувачами виступають інвестори, кредитори, менеджери) [18-19, 27].

Отже, можна зробити висновок, що нині в нашій державі гостро постала проблема: по-перше, подолання перешкод, які стоять на шляху реформ з гармонізації національного бухгалтерського обліку та МСБО, та по-друге, мінімізації розходження національної фінансової звітності та вимог МСФЗ та забезпечення на цій основі зіставності, достовірності та надійності інформації для різних груп користувачів. Запровадження МСФЗ несе в собі потенціал якісно нового розвитку й підвищення ефективності ведення національної фінансової звітності.

На нашу думку, базуючись на результатах досліджень [1-3, 5-6, 11, 17, 22, 24], зміст політики гармонізації національної фінансової звітності до вимог МСФЗ полягає в наступному (рис.2).

Процес гармонізації національної фінансової звітності до вимог міжнародних стандартів повинен мати цілеспрямований та поступовий характер. І важливою запорукою успішності даного процесу виступає перебудова вітчизняної системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності без радикального порушення її цілісності.

Позитивними наслідками процесу трансформації вітчизняного бухгалтерського обліку та фінансової звітності до міжнародних стандартів будуть виступати:

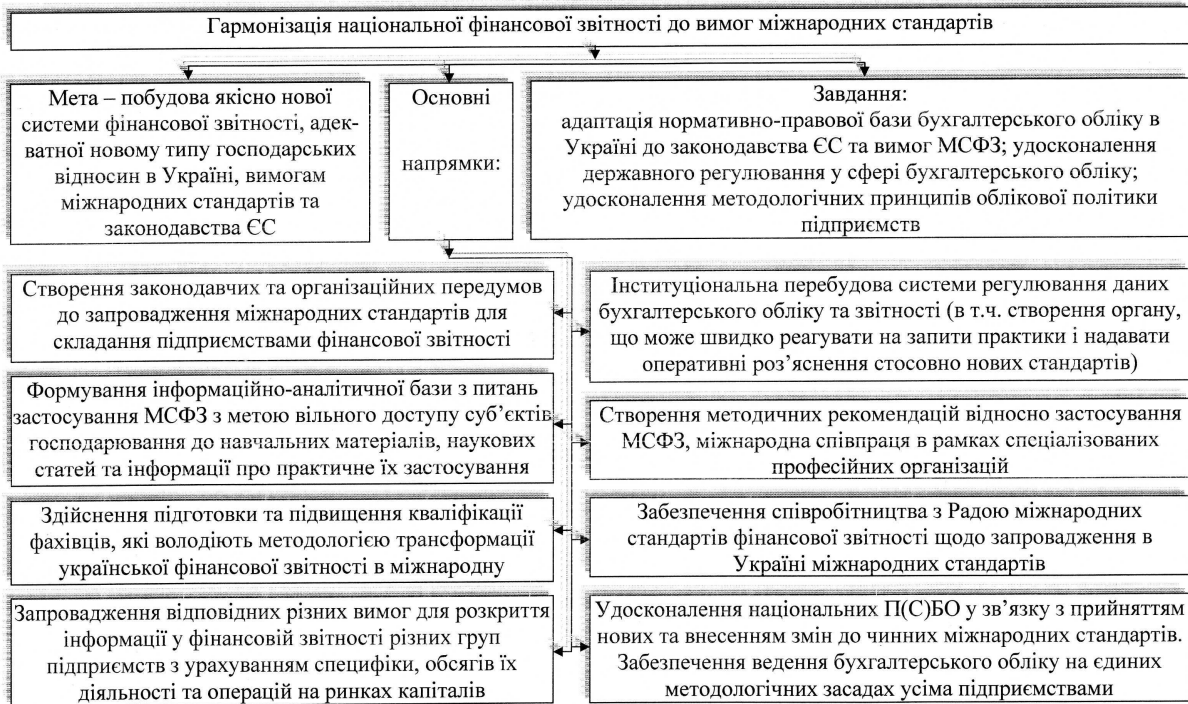

Рис.2 – Характеристика та складові елементи процесу гармонізації національної фінансової звітності до вимог МСФЗ

- підвищення прозорості та достовірності фінансової звітності, а отже її зрозумілості для потенційних вітчизняних та іноземних інвесторів;
- удосконалення інформаційного забезпечення корпоративного державного управління;
- поглиблення міжнародного співробітництва у сфері бухгалтерського обліку щодо ефективного запровадження МСФЗ;
- ведення підприємствами фінансової звітності більш гнучкого формату, який дозволить відображати конкретні особливості підприємства і буде запобігати накопиченню недоречної інформації [2, 27].

Розглянувши ряд дискусійних питань реформування фінансової звітності в Україні, доцільно зробити наступні висновки: в сучасному динамічному економічному середовищі міжнародні стандарти впливають на розвиток національних систем бухгалтерського обліку й звітності. В Україні міжнародні стандарти повинні розглядатися як орієнтир для реформування вітчизняної системи бухгалтерського обліку й звітності. Адже, адаптація звітності вітчизняних підприємств до вимог МСФЗ забезпечить прозорість і зрозумілість інформації, поглибить міжнародну співпрацю в галузі бухгалтерського обліку, а також підвищить довіру до показників фінансової звітності.

1. Про загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: [закон України: офіц. текст: за станом на за станом 18 березня 2004р. із змінами, внесеними Законом України від 23 грудня 2010р.] [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1629-15>.

2. Про схвалення стратегії застосування міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні: розпорядження Кабінету міністрів України від 24 жовтня 2007р. №911-р із змінами, внесеними розпорядженням Кабінету міністрів України від 17 березня 2011р. №205-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=911-2007>.

3. Програма реформування системи бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 1998 р. №1706 // Урядовий кур'єр. – 1998. – №32. – С.4-5.

4. Адамчук Н. Адаптація фінансової звітності українських підприємств до міжнародних стандартів / А. Адамчук // Студентський науковий вісник: Наук.-теор. журнал Миколаїв. держ. аграрн. ун-ту. – Миколаїв, 2010. – С.3-8.

5. Білоус О.М. Основні напрями адаптації системи бухгалтерського обліку України до європейських стандартів / О.М. Білоус. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rusnauka.com>.

6. Вайнбендер К.С. Проблеми трансформації фінансової звітності України до вимог МСФЗ / К.С. Вайнбендер, І.В. Мустеца, М.С. Грінчук. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rusnauka.com>.

7. Веріга Г. Проблемні аспекти трансформації фінансової звітності підприємств України відповідно до принципів МСФЗ / Г. Веріга, А. Савро // Бухгалтерський облік і аудит. – 2010. – №9. – С.19-25.

8. Гайда О.В. Адаптація фінансової звітності українських підприємств до міжна-

родних стандартів / О.В. Гайда. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rusnauka.com>.

9.Голов С. Міжнародні стандарти фінансової звітності: вдосконалення та застосування / С. Голов // Бухгалтерський облік і аудит. – 2007. – №1. – С.7-13.

10.Голов С. Регулювання у сфері бухгалтерського обліку та аудиту в ЄС та перспективи адаптації законодавства України / С. Голов, С. Зубилевич, В. Пархоменко. – К., 2005. – 45 с.

11.Голов С. Ретроспективний погляд на реформування бухгалтерського обліку в Україні / С. Голов // Бухгалтерський облік і аудит. – 2006. – №1. – С.16-25.

12.Голов С.Ф. Сучасний стан та перспективи розвитку бухгалтерського обліку в Україні: Автореф. дис... д-ра екон. наук: 08.00.09 / Голов Сергій Федорович; Київ. нац. екон. ун.-т ім. В.Гетьмана. – К., 2008. – 40 с.

13.Жук В.М. Реформування бухгалтерського обліку та звітності: стан та перспективи / В.М. Жук // Облік і фінанси АПК. – 2005. – №3. – С.4-14.

14.Лютова Г.М. Гармонізація фінансової звітності українських підприємств до міжнародних стандартів / Г.М. Лютова // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. – 2008. – №3. – С.184-187.

15.Мельникова О.В. Проблеми трансформації фінансової звітності, складеної за вимогами національних стандартів, у звітність за міжнародними стандартами / О.В. Мельникова // Економіка і держава. –2006. – №9. – С.34-35.

16.Міжнародні стандарти фінансової звітності. (МСФЗТМ) 2004 /Фонд Комітету з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (ФКМСБО). – 2007. – Ч.1. – 1272с.; Ч.2. – 1223 с.

17.Нищенко Л.П. Гармонізація бухгалтерського обліку та фінансової звітності України з міжнародними стандартами в процесі гармонізації економічних взаємозв'язків / Л.П. Нищенко // Бухгалтерський облік та аудит. – 2006. – № 9. – С.6-9.

18.Новак Е. Необхідність реформування системи бухгалтерського обліку в Україні відповідно до МСФЗ / Е. Новак // Студентський науковий вісник: Наук.-теор. журнал Миколаїв. держ. аграрн. ун-ту. – Миколаїв, 2010. – С.27-32.

19.Олійник О. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку / О.Олійник. – Чернівці: Українська консалтингова мережа, 2007. – 56 с.

20.Пархоменко В. Принципи і підходи регулювання та регламентації бухгалтерського обліку / В. Пархоменко // Бухгалтерський облік і аудит. – 2007. – №11. – С.12-19.

21.Поступайло М.А. Міжнародні стандарти фінансової звітності та їх майбутнє в Україні / М.А. Поступайло, Н.В. Гордополова. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rusnauka.com>.

22.Савенков Д.Л. Влияние МСФО на систему стратегического учета и анализа предприятия / Д.Л. Савенков // Менеджмент в России и за рубежом. – 2006. – №3. – С.61-66.

23.Сопко В. Економіко-правові основи й напрями уніфікації і адаптації термінології бухгалтерського обліку та контролю для потреб міжнародної стандартизації / В. Сопко // Фінанси України. – 2006. – № 8. – С.5-11.

24.Трансформація фінансової звітності українських підприємств у фінансову звітність за МСБО: Методичні рекомендації / За ред. С. Ф. Голова. – Вінниця, 2003. – 362 с.

25.Хегарті Д. Запровадження міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та аудиту / Д. Хегарті, Ф. Гелен; А.К.Х. Баррос // Школа професійного бухгалтера. – 2006. – №7 (67). – С.17-31.

26.Хілл Б. Порівняння національних Положень (стандартів) бухгалтерського обліку України з міжнародними стандартами бухгалтерського обліку: Проект USAID «Розвиток ринків капіталу» / Б. Хілл. – Київ, 2010. – 37с.

27.Штулер Г.Г. Перспективні напрямки узгодження фінансової звітності в Україні

з міжнародними стандартами / Г.Г. Штулер, В.К. Макарович, Т.І. Владімірова. – Ужгород: ДНВЗ «Ужгородський національний університет», 2010. – С.7-9.

Отримано 07.07.2011

УДК 330.11

В.В.ДИМЧЕНКО, канд. екон. наук
Харківська національна академія міського господарства

ВПЛИВ КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ БАНКУ НА ЙОГО ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ

Аналізуються теоретико-методологічні підходи до визначення поняття «фінансово-економічна безпека банку». Розглянуто її основні складові. Досліджуються кредитна політика банку, її вплив на сферу економічних відносин, поняття сутності кредитного ризику. Проаналізовано характерні злочини, які утворюються у сфері кредитних відносин. Розглядаються основи реальної оцінки кредитних ризиків, які застосовуються НБУ.

Анализируются теоретико-методологические подходы к определению понятия «финансово-экономической безопасности банка». Рассмотрены ее основные составляющие. Исследуются кредитная политика банка, ее влияние на сферу экономических отношений, понимание сущности кредитного риска. Проанализированы характерные преступления, которые возникают в сфере кредитных отношений. Рассматриваются основы реальной оценки кредитных рисков, которые применяет НБУ.

Theoretical and methodological approaches to definition of financial and economic safety of bank concept are analyzed. Its basic components are considered. The credit policy of bank, its influence on sphere of economic relations, understanding of essence of credit risk are investigated. Characteristic crimes which are analysed arise in sphere of credit relations. Bases of a real estimation of credit risks which applies NBU are considered.

Ключові слова: фінансова безпека, банк, кредит, ризик, моніторинг.

Становлення і розвиток банківської системи України відбувається в умовах постійної зміни економічної кон'юнктури і непередбачуваності перспективи, що позначається на нестабільності багатьох українських банків і вимагає розробки заходів щодо державного захисту банків та їх клієнтів від підвищеного ризику. Однак вирішення проблеми стабільності банківської системи неможливе лише в рамках використання суто фінансово-грошового інструментарію, а повинно враховувати весь комплекс проблем, пов'язаних із збалансованістю, стійкістю до внутрішніх і зовнішніх негативних впливів, здатністю забезпечити ефективне їх функціонування. Розбалансування банківської системи, унаслідок чого вона виявляється неспроможною ефективно виконувати свої функції (утворення розрахункових засобів, тісно пов'язане з депозитними, розрахунковими, платіжними, кредитними, касовими та іншими операціями), що супроводжується виходом фінансових параметрів економічних процесів (витрати, прибутки, доходи тощо) за без-